

Empirijsko utvrđivanje simbola grada

Dean Ajduković

Filozofski fakultet, Zagreb

Dinka Čorkalo

Filozofski fakultet, Zagreb

Sažetak

U radu su prikazani rezultati empirijskog utvrđivanja gradskih simbola primjenom metode vizualne simulacije realne okoline. Konceptualnom analizom predodžbe velegrada na primjeru Zagreba, kao i analizom sadržaja turističkih monografija i vodiča po gradu, definirano je sedam dimenzija predodžbe grada koje su ilustrirane pažljivo odabranim nizom dijapozitiva u boji. Ispitane su dvije skupine ispitanika (»stručnjaci« i »laici«), a od njih se tražilo da za svaki prizor procijene u kojem je stupnju karakterističan za Zagreb. Unutar svake dimenzije utordeni su visokokarakteristični prizori (»simboli«) i niskokarakteristični prizori (»nesimboli«). Sličan je postupak proveden i na razini čitavoga niza od 88 prizora. Pokazalo se da se ispitane skupine razlikuju u svojim procjenama karakterističnosti na samo dojemima dimenzijama (Arhitektura te Zdravstvo i školstvo), pa se čini da profesionalna usmjerenost ovih skupina određuje i razlike u njihovim procjenama. Dobiveni rezultati razmatrani su i uspoređeni s rezultatima drugih, uglavnom stranih, istraživanja.

Glavne riječi: dimenzije predodžbe grada, laici, metoda vizualne simulacije, predodžba grada, simboli, stručnjaci

UVOD

Istraživanja opažanja svakodnevne realne okoline nastoje odgovoriti na pitanja kao što su: kako ljudi reagiraju na različite vrste okoline, prema kakvoj okolini ljudi pokazuju veću sklonost, postoji li nešto univerzalno u takvim preferencijama, mogu li se definirati neke temeljne dimenzije koje su odgovorne za opažanje, evaluaciju i preferencije okoline, je li ih moguće kvantificirati i mjeriti. Odgovori na ova pitanje, općenito govoreći, traže se tako da se ljudima prikazuju prizori različitih okolina i od njih se traži da na brojčanim skalama procijene stupanj prisutnosti nekog elementa, npr. sviđanja u svakom prizoru. Procjene se zatim mogu odgovarajućim statističkim postupcima povezati s objektivnim karakteristikama prizora. Na taj se način može utvrditi koliko pojedina osobina okoline pridonosi njezinoj opaženoj kvaliteti ili utvrđenoj preferenciji. Nasuprot takvom kvantitativnom pristupu, primjenjuje se i kvalitativna analiza opisa koje daju ispitanici o onomu što vide. Ovakvim se pristupom mogu dobiti podaci o značenju okoline za pojedinca ili za skupinu ljudi. Takva su istraživanja, međutim, relativno rijetka, uglavnom stoga što je to mukotrpan posao. Još je rjeđe kombiniranje kvantitativnog i kvalitativnog pristupa (npr. Schroeder, 1991). No kvalitativni podaci pružaju osnovu za analizu opažene okoline s obzirom na tri međusobno povezane komponente: identitet, strukturu i značenje. Opažać u nekoj okolini identificira ono što je razlikuje od drugih okolina, odnosno ono što je karakterizira kao posebnu jedinicu s određenim stupnjem identiteta.

